

S'Arenal de Mallorca

S'Arenal de Mallorca
Buletí informatiu del poble
de S'Arenal, del terme de
Llucmajor, el de Marratxí i
la part rural del terme de
Ciutat de Mallorca.
Edita Associació de Veïnats
Son Sunyer
DIRECTOR
Mateu Joan i Florit
IMPRIMEIX
Imprenta Atlante
DEPOSIT LEGAL
PM 473-80
Publicitat i subscripcions
Camí Canteres 132
Telefon 265005 S'Arenal.

BULETI INFORMATIU N.º 38

1 DE NOVEMBRE DE 1983

PREU 50 PTES.

Corresponsals de Radio Popular de tot Mallorca se reuniren en dinar de companyonia a Ca'n Prunes de S'Aranjassa.

Les bunyoleres tengueren molte de feina devers el Coll d'En Rebassa.

LES VERGES

Las festes de les verges són ben vives a la nostra comarca. Ho poguerem comprovar el vespre de la festivitiat a Sant Jordi, colles de jovenets i colles de joves recorregueren els carrers del poble, s'aturaren als balcons i quan hi havia confiança entraren a les cases de les polles i canta-

ren cançons. Cançons amoroses i cançons de picat; total-hei, total-hei d'en Tomeu Penya és la cançó més popular aquesta temporada a Sant Jordi, i cançons antigues com:

Que molts d'anys pogueu
/fer festa
Pogueu conserva sa flor,

Si hagués de dependir de
/jo
ja no ferieu aquesta.

Bones serenates a Sant Jordi que suposam també se feren a altres pobles de la nostra comarca.

Al Coll d'En Rebassa i al Molinar pogueren veura l'endema, el dia de Santa

Ursula les bunyoleres en plena feina, moltes bunyoleres i moltes compradores ens recordaren que divendres passat era el dia de les verges.

Les escoles també celebraren la festa amb bunyolades, no se feren les excursions i berenades de temps enrera quan anaven

al pinar cantant:

Avui son les verges,
Tots hi hem d'anar
A dins sa Garriga
tots a berenar.

Els qui si anarem a berenar l'endema de les verges forem els corresponsals de Ràdio Popular. Una

trentena de persones ens reunirem a Ca'n Prunes de S'Aranjassa en un dinar de companyerisme. Un hora-baixa de bauxa i de camvi d'impressions que sens dubte contribuirà a que les emissions de Radio Popular que és cosa nostra, ho sia un poc més.

Al carrer de Neira, els jovenets cantaren cançons den Tomeu Penya. Una joveneta, Na Caterina Amengual va sortir al balcó, tota gojosa ella.

Als llocs hi havia confiança, els cantadors entraren a la casa per cantar tots plegats.

Serenates pels carrels del poble.

REPORTATGES FOTOGRÀFICS

FESTES, BATETJOS, PRIMERES COMUNIONS, NOCES...

ES UN SERVICI MÉS DE

S'Arenal
de Mallorca

LLENGUA, POLÍTICA Y LLEIS

Els intents de rompre l'uniformisme polític de l'Estat ha anat sempre acompanyat del reconeixement dels drets dels idiomes gallec, basc i català. Si la marginació d'aquestes llengües va venir motivada per una concepció i uns actes polítics, la tasca de recuperar-les haurà de venir de la mà d'unes reivindicacions polítiques de caire diferent de les anteriors.

No es tracta que la llengua sigui propietat de cap partit ni de cap model polític. La paraula "política", té un sentit molt més ample: abarca tota la comunitat de ciutadans. Som tots els ciutadans, individualment i a través d'associacions cíviques, els qui hem de retrobar-nos amb una llengua dignificada. Però els partits —de dretes i d'esquerrres— han de tenir programes de política lingüística i han de dur aquestes reivindicacions ciutadanes als llocs de decisió. Amb el poder polític que els donin els vots dels ciutadans els partits han de fer lleis que restablisquin els drets del català, del gallec i del basc dins el

seu propi territori. Tot això compatible amb un ús funcional del castellà com a llengua d'interrelació.

Si ahir el poder centralista i uniformador va dictar lleis en contra de la nostra llengua, avui un poder més democràtic ha de fer lleis que li vagin a favor. Les lleis no ho fan tot, però són necessàries. L'objectiu és la igualtat entre les llengües i la convivència entre els parlants. Els idiomes són el símbol més representatiu d'individus i pobles; suposar que hi ha llengües superiors i inferiors és admetre que hi ha homes i pobles justificadament predominants sobre els altres.

LA CONSTITUCIO ESPANYOLA

Amb el restabliment democràtic actual la política lingüística passa per dos eixos fonamentals: la Constitució de 1978 i els Estatuts d'Autonomia.

La Constitució, en l'article tercer, proclama que "el castellà és la llengua espanyola oficial de l'E-

stat". En conseqüència, "tots els espanyols tenen el deure de conèixer-la i el dret d'usar-la". El mateix article tercer igualment manifesta que "les altres llengües espanyoles seran també oficials en les respectives Comunitats Autònomes d'acord amb els seus Estatuts".

Del tractament constitucional de les llengües se'n desprèn un favoritisme cap al castellà: és l'única que anomena i reconeix l'Estat; les altres només són reconegudes indirectament i secundàriament a través dels Estatuts.

Aquesta supremacia legal es manifesta en diversos sentits: dins el seu territori, és l'única llengua oficial; fora del seu territori, també és idioma oficial; pel que fa als organismes conjunts de tot l'Estat, novament té una oficialitat exclusiva.

L'ESTATUT D'AUTONOMIA

El camí per donar oficialitat a la nostra llengua és l'Estatut d'Autonomia. L'article tercer diu: "La llengua catalana, prò-

pia de les Illes Balears, tindrà, juntament amb la castellana, el caràcter d'idioma oficial. Sobre aquest fet, Lluís J. Segura (1) afirma:

"En primer lloc, vol dir que els ciutadans i les entitats públiques i privades tenen un dret d'usar indistintament qualsevol de les dues llengües dins l'àmbit territorial de la Comunitat Autònoma. Per tant, tothom pot dirigir-se en la seva llengua a l'Administració pública, als jutjats i tribunals i a qualsevol institució oficial o privada sense patir cap mena de discriminació. En segon lloc, cal dir que la cooficialitat no es concep sense un deure jurídic de conèixer les llengües declarades oficials".

Com que l'article catorzè disposa que la normalització del català serà un objectiu dels poders públics de la Comunitat, hem de convenir que el govern de les institucions autonòmiques té en les seves mans la possibilitat de fer una gran feina. Si vol, és clar.

Hem de tenir en compte que perquè aquestes lleis puguin aconseguir tot el sentit, és necessari un procés d'ensenyança de la llengua als ciutadans (menors i adults) i una progressiva introducció de l'idioma dins tots els àmbits, usos i esferes. Aquest procés és el que s'anomena "normalització lingüística" que només pot acabar amb la "normalitat lingüística". Normalitat que vol dir que la llengua que usem habitualment per a qualsevol funció, dins el país,

sigui la nostra. I això no implica que els castellano-parlants no tinguin reconeguts els seus drets individuals ni que nosaltres no sapiguem, molt millor que no ara, llegir, parlar i escriure el castellà, l'anglès, el francès...

LA TASCA DELS AJUNTAMENTS

També els Ajuntaments poden i deuen adherir-se a la labor d'introduir la llengua dins l'àmbit propi. Aquest és el mandat de l'Estatut d'Autonomia. Però els governs centrals han dictat mesures considerades no gaire favorables. Citare un mot d'Isidor Marí:

"Les Corporacions Locals no compten amb gaire facilitats: s'han d'ajustar a les disposicions del Decret 1.11/79, de 10 de maig (BOE del 14), que estableix en quines condicions es pot usar la llengua "territorial". El punt clau d'aquest Decret és el seu article 3: "Se redactaran en llengua castellana y potestativament en la usual en el territorio de la respectiva Corporación..." (a continuació ve una llarga llista de documents). Si interpretam que aquests documents poden fer-se en castellà o en català, les possibilitats d'usar la nostra llengua són bastant àmplies. Però entenem que la interpretació oficial és que en tots aquests casos s'ha d'usar el castellà i, si es vol al costat seu, el català" (2).

Si no vaig errat, aquests temors s'han confirmat i si un Ajuntament vol usar el català en les actes dels plens ho ha de fer a doble columna, devora la versió original en castellà. En poques paraules: doble feina i inútil.

EL CAS DE LLUCMAJOR

Constitució, Estatut i Reial Decret són els eixos que enmarquen tota disposició dels Ajuntaments en matèria lingüística. Ha estat el cas de Lluçmajor i ho va ser el de Palma. Un altre han de ser l'objectiu semblants en els principis generals.

El cas de Palma consider que és més generós quant a articulació i que concreta més detalls. També es preocupa que hi hagi mitjans humans i materials suficients, i no es confia en el voluntarisme de qualsevol persona generosa. També a Palma s'organitzen cursos per als funcionaris i per als ciutadans, i es conviden les empreses a sumar-se a la campanya. Aquí, com a avantatges tenim que la burocràcia és més senzilla i que la castellanització de la població —llevat de S'Arenal, que mereixerà una atenció adequada— no és tan profunda.

La passa donada per l'Ajuntament és positiva. La proposta del Sr. Aulet, assumida per unanimitat per tots els grups, haurà de donar els seus bons fruits; només fa falta bona disposició, voluntat política de dur endavant els propòsits fixats i no escatimar els mitjans adequats. Ara s'ha iniciat un camí, facem possible que continuï i que tothom s'hi senti convidat a participar.

Martí Garcia

1.-Lluís J. Segura: "La llengua catalana i l'Estatut d'Autonomia: comença la normalització" dins "Lluc", no. 710.

2.-Isidor Marí: "La normalització lingüística a les Balears, avui" dins "Affar". Universitat de Palma. 1981.

TELEFONS UTILS A S'ARENAL

A LA PART DE CIUTAT

Ajuntament... 227744
Tota casta de desperfectes a la via pública (entre les 13,30 i 15,00)...
..... 227643-227644
Bombers... 281250-
..... 290017
Residència de l'assegurament social... 289100
Creu roja de Ca'n Pastilla... 264040.
Polícia Nacional... 091
Polícia Municipal... 092
Polícia Municipal de s'Arenal... 267654
Serveis mèdics. 490011

La Porciúncula 260002
Ràdio Taxi 255440.

A LA PART DE LLUCMAJOR

Ajuntament... 660050
Oficina de s'Arenal...
..... 264071
Bombers... 660756
Polícia Municipal...
..... 661767
Guardia Civil... 264121
Ràdio Taxi... 263080
Parròquia... 263265
Club Tots Junts...
..... 265538
Associació de Veïnats...
..... 265005
Grues Sampil... 264193

Subscriu-te a S'Arenal de Mallorca

BUTLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom _____
Carrer _____
Població _____ Tel. _____

M'interessa una subscripció:

☐ SEMESTRAL 600 Ptes.

Forma de pagament:

☐ Rebut domiciliat a un Banc

Banc _____ Suc. _____

Compte n.º _____ Titular _____

☐ Comptat Firma _____

Ompliu aquesta targa i envieu-la al Camí Canteres, 132, s'Arenal.

Icterícia o fel sobreixit?

Despertar l'interès dels joves estudiosos pel nostre vocabulari popular de medicina i salvar uns mots que veiem com estan naufragant és el que va moure el doctor J. Alsina i Bofill a presentar una suggestiva comunicació a l'Acadèmia de Ciències Mèdiques. El treball, publicat a «Annals de Medicina», té un doble interès lingüístic i humanístic.

Em sembla que Alsina i Bofill té tota la raó quan diu que reivindicar l'ús del vocabulari popular no és de cap manera una regressió ni una caiguda en un folklorisme tòdic, sinó un enriquiment i un retorn a l'autenticitat. «Ara que a causa de la il·lustració estem tan contaminats d'anglès, seria bo d'imitar també en aquest aspecte lingüístic els anglo-parlants. Ho sabem tan bé com jo que ells usen sempre que poden el mot popular en comptes del savi. Gairebé mai no escriuen, per exemple, «cefalàlgia», «disfàgia» o «pirosi», sinó l'equivalent sàxó de «mal de cap», «mal de coll» i «coragre».

El problema de la comunicació entre el malalt i el metge no és fàcil, i el lèxic hi juga un paper decisiu. És cert que l'ús sistemàtic de tecnicismes —que poden ser útils per al metge, però innecessaris en la relació amb el malalt— impedeix sovint que el malalt sàpiga allò que realment l'interessa: de què mal pateix. I encara hi ha una altra conseqüència indesitjable: molts malalts recullen aquests tecnicismes i els fan servir per a explicar els seus símptomes o els seus mals amb una inevitable impropietat.

El doctor Alsina comenta, per exemple, un error amb el qual ha topat molt sovint en la conversa amb els seus malalts: la substitució de «feridura» per «embòlia». I diu: «Aquí no s'ha adoptat un barbarisme» —com «sarpullit», «pachucho», «bajón»...— «sinó que s'ha comès un gran error. No hi pot haver un mot més precís que «feridura», que correspon exactament al sentit de «ictus», sense ficar-se en el camí sempre incert de la patogènia. He dit que la substitució és un gran error perquè justament l'embòlia és el mecanisme menys freqüent de la «feridura». Recordem, encara, que «feridura» forma part d'una família de mots que ens permeten de dir amb exactitud i gran precisió i sobrietat nocions com «ferir-se», «estar ferit», «ombra de feridura», i amb un sentit més ampli, «sentir-se ferit». I hem de convenir que en aquesta errònia substitució de «feridura» la culpa és totalment nostra perquè a cap profà no se li hauria acudit mai de mobilitzar la paraula «embòlia». Per cert, «ombra» (d'infart) en comptes de «amago»...»

En el fons, es tracta de reflexionar sobre uns quants mots usats per tothom cinquanta anys enrera i que ara van essent oblidats pels profans i pels metges; i té tota la raó, doctor: si volem conservar el nostre cabal ideològic, cal que conservem el cabal lingüístic. I el metge, a més d'un científic, ha de ser un eficaç transmissor de la cultura popular.

Josep M. Espinàs

LES FIRES DE LLUCMAJOR

Fires s'en fan a molts de pobles de Mallorca, és una forma de mostra i venda dels productes industrials o agrícoles que aquella col·lectivitat produeix.

La Fira de Lluçmajor té una particularitat que altres pobles no tenen. Consisteix en que des de fa 440 anys té una durada de vint-i-un dies.

La primera fira comença per Sant Miquel per acabar en diumenge sa darrera fira i en dilluns es Firó. Les festes són un remeïll

florit d'actes amb la participació i organització de l'Ajuntament.

Enguany, la darrera Fira coincideix amb un dia ben assoleït. Gent de tota Mallorca, però especialment de la nostra contrada ens trobarem, mirarem, mercaderem i si no comprarem, aluirarem i demanarem preu de la maquinaria i dels articles industrials exposats.

Maquinaria agrícola en quantitat, no hi podia man-

car el senyor de la Torregrossa de la Casa Blanca amb la seva exposició ni els de GESA amb els seus panells solars per a produir aigua calenta, i ben calenta que sortia aquell dia de sol de la tardor.

La Mostra Lluçmajorera, estava dins el col·legi públic, dins cada sala productes de la indústria de la ciutat de Lluçmajor; les matances presentaven els seus embutits, els sabaters, materials de construcció, les dues revistes locals.

"S'Arenal de Mallorca" no hi era però va prendre bona nota per a ser hi l'any que ve.

El president Canyelles amb el seu seguici i l'Ajuntament de Lluçma-

jor, recorregueren el recinte de la Fira de cap a cap, donant d'aquesta manera prestigi a una fira que ja en té. Una Fira que des de S'Arenal, dona una mica d'enveja. Noltros no se-

rem mai capaços d'organitzar-ne una fira com al de Lluçmajor. De totes maneres, mentre hi hagi carreteres, hi podem anar. Hi anirem, perquè val la pena.

LLUCMAJOR—BENET LLOMPART, JUTGE DE PAU

'TOT ALLÒ QUE SE FACI PER MODERNITZAR LES NOSTRES FIRES HO CONSIDER POSITIU'

"Tot allò que se faci per modernitzar les nostres fires ho consider positiu".

L'actual Jutge de Pau de la ciutat de Lluçmajor, és En Benet Llompart i Más, és llicenciat en Dret i, se confessa molt tímid i poc donat a les entrevistes. Me diu també que està de vacances encara que no desocupat, cosa que puc comprovar personalment. No obstant això i malgrat que al nostre jutge no li agradi la publicitat, se presta amigablement al diàleg.

També ens diu que el càrrec de Jutge de Pau li va arribar de sorpresa i sense ganes d'acceptar-lo, càrrec que finirà el proper dia 12 de desembre.

—Quines atribucions té un Jutge de Pau?

—Poques que tinguin importància, te diré per exemple que només puc decidir denúncies jurídic-civils en un màxim de 250 pessetes, quan passin d'aquesta quantitat ja surten de la nostra jurisdicció.

—Això vol dir...

—Que totes les denúncies per robatori que passin de 250 pessetes s'han de tramitar a través del jutge de Palma.

—No resulta això, que diríem, molt raquític per un municipi com el nostre que és el més gran de Mallorca?

—Evidentment. N'estic convençut i jo personalment he fet tot allò que és possible per canviar aquesta situació. Amb l'anterior batle Miquel Clar ferem gestions davant el president de l'Audiència

per a canviar el Jutjat de Pau pel de Districte.

—Com estan actualment aquestes gestions?

—Ignor si les han continuat les nostres autoritats municipals. Allò que si te pug dir és que la seva concessió està condicionada a unes obres, molt necessàries, a l'actual edifici del Jutjat. Obres de restauració i adreçament, ja que aquest edifici no és solament bó i adequat, sinó que reuneix moltes condicions, tant en cabuda com en valor arquitectònic.

—Quines són les feines més habituals del Jutjat de Lluçmajor?

—Són les gestions de conciliació voluntària i els sabuts de concessió de certificats i inscripció de naixements, casaments i defuncions.

—Ha aconseguit moltes conciliacions?

—N'he aconseguides prou, si. Faig tot lo possible per a aconseguir-les.

—Parlem de les Fires. Com les valors actualment?

—No se pot fer una valoració positiva ni negativa. Cal tenir en compte el canvi dels costums i objectius de les nostres històriques Fires. Abans, els llucmajorers les esperaven, tot l'any amb molte il·lusió. Veien en les fires el motiu i ocasió per a les seves compres i satisfacció de totes les seves necessitats.

ARNAU TOMAS

El senyor de la Torregrossa de la Casablanca amb la seva exposició de maquinaria agrícola.

MUSIC BAR BRASILIA

Banquets de batetjos, noces, primeres comunions, festes socials...

Cada vespre, música de guitarra a carrec de Manuel i Ferrand.

Avinguda Bartomeu Riutort, entre els Belnearis 1 i 2 de Ca'n Pastilla.

Telefons 260119 - 264563

STEAK HOUSE

Festival

Especialitat en
carn a la brasa

Hotel Festival

Platja de S'Arenal
Sortida n.º 5

MOLT DE REMEI I POC CINISME

¿Has vist es Bándol que ha fet es Batle sobre ses faltes a ses normes de circulació, prohibint es renou de ses motos i cotxos?

No l'he vist encara, però supòs que es nostro Batle no serà tan llest que se pensi que sols publicant un Bándol ses motos no faran renou.

Tal vegada sa intenció és que no circulin amb "s'escape" lliure, deixant sords tots es qui les han de sofrir.

Això és necessari. Perquè no hi ha dret que facin aquest renou, molesant es qui descansen, i fent befa de tothom.

Falta que ses nostre autoritats organitzin sa vigilància que pertoca, agafant i sancionant es "gamberros" motoritzats.

Això és lo que falta. Que vigilin, perquè aquests subjectes amb sos papers des Bándols s'hi torquen es darreres.

I no són només es qui van en moto, sinó que n'hi ha que tenen cotxo i circulen per dins es poble a tanta velocitat que és també una clara provocació a tots es ciutadans.

També s'ha de dir una altra cosa, i és que supòs que aquest Bándol no se referirà solament a Lluçmajor, sinó que també inclourà S'Arenal.

Agafa tot es terme.

Idò si que en tendran de feina! A S'Arenal més que a Lluçmajor. Perquè allà si que no se respecta res, i se tiren a la "torera" totes ses lleis i normes fetes i per fer, tant es vehicles com es renous de sa gent.

Això sense comptar es robatorums que, a sa matinata, fan amb sos estran-

gers que tenen sa poca previsió de passar per certs carrers tan centrals com mal il·luminats.

Però, en quant an es comentari d'aquest Bándol, crec que, si es nostro Ajuntament, a més de publicar-lo el vol fer complir, sa Policia Municipal tendrà molta més tasca que sa que té ara, perquè solament amb sos cotxos mal aparcats hi ha molt que fer i moltes multes que posar.

I tantes!... A S'Arenal, an es carrer Ejército Español, a sa part des Pont des Torrent des Jueus, quasi sempre està ple de cotxos damunt s'acera, lo que, endemés d'entorpir sa circulació dets altres, es qui van a peu també les passen morades per poder circular sense esser atropellats.

I a Lluçmajor, an es sector Plaça España-Caixa de Pensions quasi sempre hi ha cotxos aturats i a ses hores punta, i s'arma cada embotellament de por.

També es Bándol fa referència a ses bicicletes.

Pobres bicicletes!... I què diu?

Que ses que circulin per direcció contrària, seran multades.

Aquesta és bona! I com s'arreglaran s'esbart de nines que quan surten de ses escoles de ses Monges de la Caritat, van en sa bicicleta per on les dona la gana?

Ets escolars crec que no compten...

Mal fet. Si començam a fer excepcions, aquest Bándol quedarà altra vegada en lletra morta.

Si t'he de ser franc, crec que aquest és es seu destí...

UN QUE ESCOLTAVA.

CARN DE CANÓ

Record que una vegada varem assistir a una pobra dona que, cansada de parir fills amb el seu volcànic home, va pujar al terrat i amb un fil de ferro, ella mateixa se va provocar l'avort perforant-se l'úter. Estava desesperada. No volia tenir més fills. Però el capellà li deia al capellà li deia al seu home que la dona s'havia d'aguantar. La pobra, quasi va morir.

Una altre bona dona, embarassada del rector de la seva parròquia, en plena dictadura, volia avortar així com fos i va caure en les mans inhàbils d'una curandera, se va armar un bullit de tots els dimonis. La pobra quasi va morir.

Aquests dos casos no haguessin pogut anar a Londres, com no haguessin estat caminant o nedant.

Per això, quan s'adulteraven atacant la despenalització de l'avort —n'hi ha de malintencionats que li diven la legalitzadora— sempre qualquen damunt cavalls creuats cap a la santa causa, se podria dir que vivien al Paradis Terrenal abans que Adam trobés la naturalesa a Eva.

Així de passada, se m'ocurreix, que els allots beneïts, els mongòlics, pobres ells, adornen l'entrada dels pobles, ens saluden. Cada poble tenia o té el seu beneït. O els seus beneïts. També resulta curiós que alguns pares, molts creguts ells, s'hagin pronunciat en contra de la despenalització, quan saben que quan els embarassaren la seva filla —que no la forzaren— la dugueren a Londres a que avortés.

I encara que un pensa en Hiroshima, en els camps nazis, en Vietnam, en cada un dels nostres pobles, no hi ha cap dubte. Les nostres dones han de morir si es precis, per a plorar-les; les nostres filles forzades hauran de parir, per a la seva vergonya, i hi haurà d'haver nins beneïts per adornar a cada un dels nostres pobles. Carn de canó, vençuda sies.

MANUEL PICO

ELS ÀRBITRES

No cal ser molt entès en fútbol per saber-ho, perquè la premsa ho diu cada dia. Hi ha crisi d'àrbitres. Pareis il·lògic. No serà perquè ens manquin persones amb ganes d'arbitrar. El Cardenal Jubany preten arbitrar-nos la moral televisiva, el jove Saez de Ynestrillas ha pretès arbitrar les condicions de la seva pròpia entrega a la policia. Llavors, enmig d'aquest guirigany de siulets, hi ha els àrbitres que actuan cada dia amparats en la seva professionalitat i xiulen més que un vaisell en nit de boira. Termes i Segurado, Fraga i les sombres; Boyer i Solchaga. Carrillo i Gallego que no xiulen, bramulen. Calviño i Balbín. Els drogadictes i els drogadors. I el Papa Wojtila i tots els bisbes pels segles dels segles, amén.

Així doncs, de dretes a esquerres, amb falces i "a lo loco", ens dirigeixen constantment la llibertat a cop de xiulet. ¿Com poden aclarir-se llavors els àrbitres, que són els qui realment han de xiular, si a aquest país nostre hi

ha més àrbitres que ciutadans? ¿Com ens van a mostrar als frontons targetes roges i grogues, si a aquest frontó més grand que és l'Estat, els jutges de la moral, de la política, de la cultura i de l'economia, ens mostren per poc que els molesti el reuma, els seus targetons disciplinaris i intolerants? Ja ens podrien mostrar manats de clavells! Tot seria més amable.

Però no. Als pobles de l'Estat només els ofereixen clavells quan són a la tomba. Llavors, tot d'una que resuciten (perquè som Llatzers set vegades en un segle al manco) ja els estan cavant la fosa. Àrbitres de targeta negra, és això, allò que hi ha a Espanya.

LLORENÇ CAPELLA

Cap al Partit Únic Bicèfal?

Senyores i senyors, la mà al cor. ¿Pot un polític de debò, un polític d'aquells als quals bull en les venes la ciència i l'art de governar, subjectar-se als límits ferris i constrenyidors d'un partit? La resposta és, òbviament, no. A un polític de debò, a un polític tridimensional, cap llet de riu no li és prou ample per al devessall inesgotable de saviesa i habilitat que posseeix. ¿Què ha de fer, aleshores, un polític d'aquestes característiques, un polític per damunt dels particularismes? Res de més senzill: en aquesta disjuntiva, un gran estadista s'apunta, alhora, a dos partits.

Això precisament és el que ha fet el senyor Eutiquio Lafuente, que és llaurador al poble castellà d'Osona, prop de Sòria. Passa —ho diu el tèlex— que en aquell poble s'han de repetir les eleccions municipals. El senyor Lafuente ha decidit de presentar-s'hi. I, per assegurar-se l'elecció, ho ha fet en dues llistes diferents: és el candidat número u per Aliança Popular i, alhora, el número dos pel PSOE.

Com era de preveure, les llengües viperines ja han començat a criticar-lo:

que si ànsia de poder, que si contradiccions ideològiques... Que equivocats estan els qui alcen la veu per denigrar el senyor Lafuente! ¿Que no s'adonen que, amb tota seguretat, la seva riquesa ideològica és massa cabalosa per a cabre en un únic partit? El senyor Lafuente en necessita dos, de partits. I no dos partits triats a l'atzar, no. El senyor Lafuente ha triat, per al desenvolupament de la seva activitat política, precisament els dos partits que, des de fa temps, ens canten les excel·lències democràtico-estabilitzadores del bipartidisme.

Si reflexionem una mica, veurem que l'actitud del senyor Lafuente és absolutament coherent. La vida de l'ésser humà és plena de Santíssimes Dualitats que —com la Santíssima Trinitat, però amb un membre menys— són «unes i duals». ¿Què me'n diuen, del famós amor-odi? En religió, la diferència entre el monoteisme —que consagra Déu per damunt del Dimoni— i el dualisme —com el persa, que posava Ormuz al costat d'Ahriman, o l'albigès, que col·locava Déu al costat del Dimoni— és tan petita i variable com el

gol average que destria, de dos equips empatats a punts al capdamunt de la classificació, el campió de Lliga del sots-campió. La diferència grossa és amb el paganisme. És a dir: amb el pluripartidisme.

Laboristes i coinservadors a Gran Bretanya, demòcrates i republicans als Estats Units... Uns i altres no són sinó la cara i la creu complementàries d'una mateixa moneda que proscriu matisos i opcions que no siguin —com recordava fa poc Oleguer Sarsanedas, fent-ne un encertat simil amb els menús d'un restaurant— o blanc o negre. I, a més, blanc brut i negre deslluït.

Un defensor realment convençut del bipartidisme hauria de deixar-se de miraments i militar en tots dos partits que el formen. El senyor Eutiquio Lafuente ha donat el primer i exemplar pas. La prova que la gent ho ha considerat una cosa ben natural i assenyada és el poc ressò que ha tingut en els papers el tèlex que informava del fet. La cursa ha començat. Qui serà el següent?

Quim Monzó

HOTEL BAHIA DE PALMA

Perruqueria per homes i per dones
Servei de restaurant

Sala de jocs
AL SERVEI DE S'ARENAL I DE MALLORCA

L'ARCADA

PIZZERIA
RESTAURANTE

El Millor marc de la Platja de S'Arenal.
Les millors carns i els millors peixos.
Sense oblidar les delicioses pastes i PIZZAS
cuites amb foc de llenya.

S'ARENAL DE MALLORCA: CIUTAT DE CONGRESSOS

Interessant fou pels areners que vivim del turisme, el Programa televisiu, Un Dos Tres... de divendres passat. Interessant per la promoció turística de aquest programa representa i pels areners que poguerem veure a la pantalla petita. Don Toni Pomar de l'Hotel Oasi de Ca'n Pastilla, fou un dels nostres veïnats que més verem ja que estava a primera línia, just darrera la presentadora.

Podem dir que S'Arenal de Mallorca, ha esdevingut darrerament Ciutat de Congressos. Congressos, diades i reunions que se celebren a distints llocs del nostre terme.

Així, aquest mes passat, Alianza Popular va reunir a uns 300 militants a la Sala de Congressos de l'Hotel Bahía de Palma a l'objecte d'elegir nova junta directiva. Una reunió que va aplegar a la dreta mallorquina entorn del president del Govern i la majoria de consellers, de la qual va sortir el nou president d'Alianza Popular en Joan Forcadell.

Dilluns, dia 17, i durant tot el dia, foren les esteticistes de les Illes les que se reuniren al nostre poble, concretament a la Sala de Congressos del Riu Centre.

Unes 200 professionals de l'estètica acompanyades d'una dotzena d'homes, representants ells de cases comercials, escoltaren durant tota la jornada les ponències de les expertes; la doctora Avelina Estevez va desenvolupar la ponència "El valor real del lasser en la estètica", la diplomada Doria Sanchez va donar una xerrada damunt "Marketing", això el matí, a l'horabaixa, després de dinar, el Doctor Joan Ramis va dissenyar damunt "l'equilibri entre el ser i l'estar", l'especialista en nutrició i estètica Charo Abolafio va dissenyar sobre "La nutrició i les plantes medicinals en ajuda de l'estètica", va acabar la sèrie de ponències el Doctor Zaragoza amb "La estètica Facial en l'Art".

Una diada bella, donada la joventut de les assistents i el tema que tocaren: la bellesa de la dona.

Els militants d'UGT també se reuniren aquest final de mes a la sala de Congressos del Riu Centre a fi de debatre les seves ponències i elegir president, carrec que va caure altre vegada en Francesc Obrador.

Lo dit abans, S'Arenal de Mallorca, ciutat de congressos.

La assemblea es celebrà a un hotel de Sa Arenal.

Ca'n Tomen
ESPARTERIA

Carretera Militar, 293 - A

S'Arenal de Mallorca

Video Reportatges-VHS i BETA

CONDOR

Li feim una cinta video reportatge de les seves noces, comunions dels seus fills, festes familiars, a fi de que pugui a qualsevol hora mostrar-ho al seu aparell de T.V., als seus amics i familiars.
Preus molt econòmics.
Ens cridi sense compromís.

Telefons 262192 - 269491.

MITSOS VIDEO CLUB

Carretera Militar, 258 - Telf. 26 80 60 - S'ARENAL (Mallorca)

**LES SEVES FOTOS
COLOR EN**

1 1/2
HORA

**BAR
CA'N
PACO**

Local deportiu
Tapes variades
Carretera Militar, 275
S'ARENAL DE
MALLORCA

S'ARENAL: PARROQUIA TURÍSTICA

S'Arenal és evidentment la zona turística més important de Mallorca, com ho demostra el fet que l'oferta turística de la zona compresa entre Ca'n Pastilla i S'Arenal supera la totalitat de l'oferta turística de Grècia o Iugoslàvia.

Davant aquest fet es planteja una qüestió: ¿Quin paper juga o pot jugar l'Església, present en la parròquia, en un indret com S'Arenal? És evident que jo, en tanto que rector de S'Arenal, més que parlar de lo que feim nosaltres parlaré de lo que s'hauria de fer.

En primer lloc jo distingiria dues classes de turisme: el d'estiu i el d'hivern.

Els turistes d'estiu vénen per una setmana o dues generalment. Hi ha excepcions —és clar—. Solen ésser gent jova, que fa feina durant tot l'any, i vol aprofitar bé —jo diria esgotar— les vacances. La gran majoria d'ells, independentment de llur creença religiosa, no s'acosten a l'església. És comprensible. Intenten aprofitar al màxim el seu temps lliure prenent el sol i disfrutant de la naturalesa i per regla general passen només un diumenge entre nosaltres. Això no vol dir

que no hi hagi turistes que vinguin a les nostres esglésies: de fet, n'hi ha a totes les misses dels diumenges i, a més, participen activament en l'Eucaristia.

Els turistes d'hivern són tota una altra cosa. Molts d'ells, per no dir tots, són gent jubilada que passen un o dos mesos entre nosaltres, quasi bé tots ells de parla alemanya. Aquests sí que assisteixen a les celebracions dominicals. De fet, a l'hivern les misses celebrades en alemany tenen molta assistència, sobretot a l'església de la Porciúncula i a les Meravelles, que acullen tota la clientela de

la cadena «Riu».

Davant d'això crec poder afirmar el següent:

1) Amb els primers turistes poca cosa pot fer la parròquia, o pot fer molt, segons com es miri. Hi ha una paraula que per mi defineix admirablement la nostra feina de cara als turistes: acolliment. Acolliment individual quan s'acosten a demanar informació de caràcter religiós, favors o consell. Acolliment comunitari quan participen en les celebracions litúrgiques, on s'han de sentir en família perquè experimenten la calor d'una mateixa fe i l'escalfor d'una mateixa caritat. Això vol dir que les celebracions han de ser dignes i ben fetes i han d'introduir el turista en un ambient de recolliment i de pau, que no troben en les platges i molt menys en els hotels. Si se pot celebrar l'Eucaristia en llurs llengües, molt millor, com ja passa dins la nostra zona.

2) Amb els segons es poden fer més coses. A

més de tot lo que he dit, la parròquia hauria de col·laborar a fer-los l'estada entre nosaltres agradable. ¿Com? Donant una mà a tota iniciativa cultural o recreativa que pugui partir de les entitats turístiques, com és ara conferències i concerts, i posant a disposició d'aquestes —quan ho demanin— locals on es puguin dur a terme les activitats. També això entra dins el concepte d'acolliment de què abans parlava, amb la diferència que amb aquests, turistes disposem de més temps. Per tant, es pot intensificar més l'acolliment.

El turista com un negoci

Encara m'interessaria subratllar una cosa importantíssima: per desgràcia, el turista que ve a les nostres terres es troba assetjat per gent que li vol treure els doblers, i això des que s'aixeca fins que se colga: bars, discoteques, «chiriguitos», tendes de souvenirs, venedors ambulants,

etc... En una paraula, es mira el turista com un negoci, cosa que mai farà ni pot fer la parròquia. Aquesta accepta i acull el turista per lo que ell és i representa, i no per lo que té o se li pot treure. Això dur a un intercanvi d'idees, a un diàleg i coneixement personal, que és un bé per a nosaltres i

per a ells. Certament no és possible fer-ho amb tots, però són molts que ho desitgen —més potser de lo que pensam— i, quan ho troben, ho agraeixen de tot cor.

I aquí la funció de la parròquia és insubstituïble.

Miquel Ambrós,
Ecòmon de S'Arenal

RACISME, TORTURA I TERRORISME AL VATICÀ

LLUÍS SALA MOLINS

Al Vaticà ja tornen a estar de gresca. Ara fan el Sínode Mundial de Bisbes: com aquell qui diu, per fer-se entendre, una mena de Concili en petit, reservat al Sant Pare i als bisbes delegats de cadascuna de les conferències episcopals nacionals. Van començar la festa el 29 de setembre. I fins al 25 d'octubre discutiran, bo i invocant l'Esperit Sant, un tema molt rebonic: "El perdó i la penitència en la missió de l'Església". Resulta que arreu del món catòlic, allò que se'n diu la "confessió auricular", aquella de la reixeta del confessor, està passant de moda. Avui et donen l'absolució col·lectivament. I, noi, allò de no haver d'explicar al senyor vicari quants cops t'has tocat el cul o quantes vegades el del cosinet i el de la cosineta fa molta peça a tothom. Però el tema té més amplada que la d'un parell d'anques i no fa de tan bon arrodonir.

Posats a fer, els bisbes faran història i àdhuc filosofia de la història. Per demostrar que les coses importants s'han de dir a cau d'orella del representant de Déu —que les fa grosses i eternes, les orelles—, parlaran de la confessió d'Adam després d'allò de la poma i de la de Caïm després d'allò de la garrotada al pobre Abel (que, de fet, era un llepa). I aniran baixant, amb exemples i sil·logismes, des del moment zero de la història fins a la darrera plana del document de treball que Roma ha distribuït a totes les conferències episcopals perquè la feina ja fos embastada abans d'engegar el Sínode. No sé com reaccionaran els pares sinodals de la Conferència Episcopal Espanyola. Però si volen reivindicar l'especialitat dels lligams tradicionals entre la hispanitat mitrada i l'estil tridentí

que tan entendraix el papa Wojtyła, gairebé per elegància conceptual i historicisme residual hauran de dir que sí, que sí que s'ha d'anar a explicar a cau d'orella del confessor com, quan, de quina manera, amb qui i quantes vegades. Ara que, aneu a saber: potser els bisbes de la Península s'han posat al dia i diran que amb una bona aspersió general es guanya temps i es perden menys parroquians.

Però tot això tant és. Que es confessin o no, que ho facin colpejant-se el pit o saltant a corda, quedaran bufons de totes maneres, els parroquians.

En canvi, el que ja no ens és igual són les indiscrecions de tal bisbe de categoria o tal altre, bo i tancant les maletes o pujant a l'avió. Les d'un bisbe francès, François Favreau, delegat al Sínode per la Conferència Episcopal de França, són d'un gruix intel·lectual corprenedor. Diu la Seva Excel·lència ("Le Monde", 29 setembre) que, pels bisbes francesos, hi ha altres coses al món tan importants com la confessió a cau d'orella, i afegeix: "Ens cal saber si el Sínode tindrà prou força per qualificar el racisme, la tortura i el terrorisme com a nous pecats públics". ¡Ep! a poc a poc, Excel·lència: que això ja no va per als catòlics únicament, sinó per a tots els fills d'Adam i Eva, que fem molta colla.

¡Aquesta mania eterna que tenen els capellans (i si només fossin ells) de barrejar-ho tot! La tortura i el racisme, no els confongueu, si us plau, amb el terrorisme. La tortura, molts poders l'han practicada i la practiquen. Però la tortura, ves per on, em fa pensar en la Inquisició Romana, única institució jurídica que hagi tingut mai les penques —en el nostre món— de teoritzar-ne el valor moral i carismàtic ensems. Del racisme, d'aquest cranc pu-

dent de tantes contrades i de tantes institucions, les primeres teoritzacions modernes no les haig d'anar a buscar en l'obra de Lapouge i de Gobienau o en el *Mein Kampf* de Hitler: me les imposen senceres i ben santificades les teories eclesiàstiques de la "integritat de la fe", i les hispànico-eclesiàstiques de la "pureza de sangre". D'aleshores ençà, l'Església només s'ha desfet dels seus fervoris mentals quan els li han fet empassar per força els malpensats que ni es confessen ni van a les romeries. ¿Pecats nous? ¡Quina novetat, filletes de Maria!

El que passa és que, amb les seves mitres enfonsades fins al clatell i fins a mitja galta, els bisbes només s'assabenten del que tothom ja sap des de segles quan la flaire del rumor públic els puja nas amunt. Tothom ¿tothom? ja sap i canta des de fa anys i panys que, entre altres, hi ha una relació històrica evident, exemplar (i de vegades suficient) entre la celebració de la tortura i certes teoritzacions del racisme per una banda, l'extensió geogràfica del catolicisme i la durada històrica de tota la santa capellanada per l'altra. Doncs ara això serà un "pecat públic i nou", apa. Quan això era virtut i no pas pecat, eclesiàstic i no pas públic, vell de sempre i no pas nou, ¡que n'anava de bé la gent, i quines cues als confessoris!

Fixem-nos-hi bé. Segons la tècnica proposada pels bisbes francesos ens reconciliarem tots plegats, d'un sol cop de salpaser, amb tots els racistes i els botxins d'avui. No digueu que no és divertidíssim de constatar que el Vaticà, en versió monàrquico-papal o democràtico-sinodal, continua a voler definir, ara com sempre i per a tothom, el bé i el mal, el just i l'injust,

l'humà i l'inhumà, la virtut i el crim. I encara ho és més de constatar que ho fa amb un paquet de segles de retard; descobrint criteris de civilització més vells que l'anar a peu, i contra els quals l'Església ha pronunciat dotzenes de centenars d'anatemes.

¿I el terrorisme? Que el defineixin, abans de barrejar-lo amb el racisme i la tortura. El papa Wojtyła s'ha posat fa poc les ulleres de batre per anar a fer el bonic a regions d'Hispanoamèrica que terroritzen el capital i els Estats Units; i se les ha posat suara per anar a sopar a Manila amb aquella parella tan practicant i tan humanista que fan el president Marcos i la seva senyora. ¿De què parlen ell i els bisbes quan parlen de terrorisme: dels efectes criminals de l'acció desesperada de certes militàncies necessàriament minoritàries? Volem saber de quines es tracta i no volem —precisament perquè volem saber on són les mitres i qui pica i qui rep cada cop— que ens les barrejin totes altra vegada. ¿I no parlen mai del terrorisme d'Estat (o només quan esimenten Polònia), d'aquell que és la llavor i molt sovint la causa suficient i immediata de tants altres terrorismes? Hi ha un terrorisme d'Estat. Hi ha un terrorisme d'Església. L'un atropella els cossos i les raons. L'altre malmet les raons i els cossos. A veure si els pares sinodals tindran la força de declarar-los "Nous pecats públics". No hi ha perill. Si ho fessin, el Vaticà hauria de tancar les seves botigues i tota la seva mà de nunciatures.

Hi ha lectors que diuen (els sento des d'aquí): "Però ¿per què s'hi atabala, aquest? ¿Que no ho sap que les tramoies del Vaticà ja no interessan a ningú?". Déu fes que tinguéssiu raó, germans. És la gràcia que us desitjo, com a mi mateix. Amén.

**DARTS, BILLAR,
PING PONG,
FUTBOLIN,
CARTES,
PARXESSI...**

ES TURÓ DE S'ARANJASSA

TAVERNA CAN PEIXET **SANT JORDI**

EL CASSINO DE LA CORDIALITAT
CARRER BAUÇÀ, 3 S. JORDI

Sanr Joan de la Creu, 90 - 100
Telèfon 240297
SON FERRIOL

ORTES - PINESTRES
ERSIANES I
VIDRIERES

Pedro J. Armijo Sánchez

Carrer Jover Coll, 56
Tel. 275283 Part. 270673
SON FERRIOL

AIGUA PER REGAR I PER BEURE

L'aigua és un tema sempre viu, sempre d'actualitat a la nostra comarca, ho és perquè sense aquest element vital per a la nostra economia no hi podria haver turisme ni agricultura ni ramaderia, els tres puntals de la nostra economia.

Es una aberració total, tirar l'aigua de S'Arenal i de Ciutat a la mar, ens comenta en Jaume Crespí de Sant Jordi. Als llocs on tenc aigua de la depuradora no he hagut de comprar més solfat amònic ni cap altra adob, els que duu l'aigua basten i sobren, les canyes mels se fan com a massa bones. Saps que és no haver de comprar solfat amònic?

—I per beura les vaques, també ho és bona aquesta aigua. Ho vaig descobrir ja fa anys quan vaig veure que les vaques bevien a la regadora, a la sortida de l'aigua hi havia moltes d'espuma, les vaques bevien i no passava res. Ja fa mes

de tres anys que no m'he comprada d'aigua per beure les vaques, beven d'aquesta aigua i bones que van. I el mul que en beu, mira que els muls ho són de miraculosos a l'hora del beure, idò el nostre en beu d'aquesta aigua que una vegada estillada és tan bona com l'altre.

El Pla de Sant Jordi, Son Ferriol i el Pla de Na Tesa, poden tornar a ser el jardí que eren si s'aprofiten totes les aigües depurades. Si els arenalers de la part de Lluçmajor no les volen aprofitar, que mos les donin que aquí ens fan falta.

Unes declaracions den Jaume Crespí que hem pogut comprovar a la vaqueria de Ca'n Teté. Les vaques va bones i les canyes mels també. Al contrari que als horts que enravolten l'Aeroport on les vaques moren si beven l'aigua salada i oleosa que surt dels pous.

Pla General de Palma

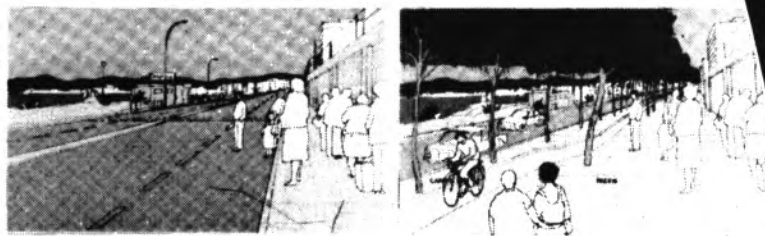
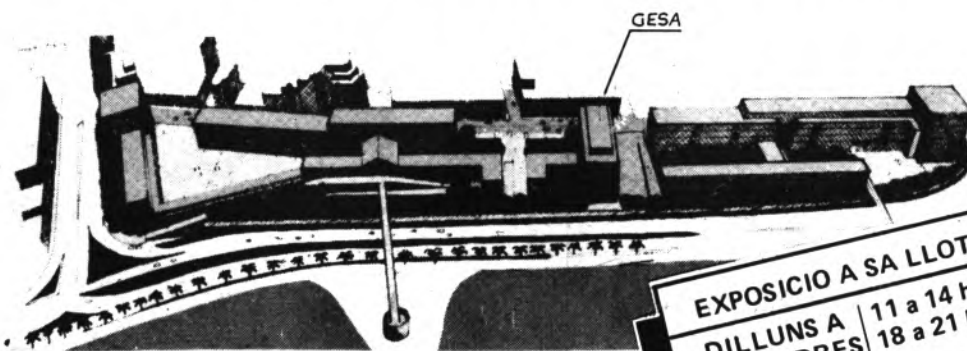
Informa't... Informa't... Informa't... Informa't... Informa't... Informa't... Informa't... Informa't... Informa't... Informa't...

CIUTAT TE UN PLA

Un Pla que inclou la creació d'espais verds i la millora dels ja existents: Eixos cívicocomercials, polígon 2 GESA, passeig de la costa de Llevant, parc

**Palma ja té
el Pla que cuida
el disseny dels
espais urbans**

del polígon de Llevant, falca verda de la Riera, parc de les Estacions, passeig de la costa de Ponent, escales de la Plaça Major, i jardins de Sa Feixina.

EXPOSICIO A SA LLOTJA
DILLUNS A 11 a 14 h.
DIVENDRES 18 a 21 h.
DISSABTE 11 a 14 h.

Un Pla perquè la Ciutat sigui un lloc de treball i oci; un Pla perquè cada barri cuidi el disseny del seu entorn urbà. Palma et mostra el seu Pla. Un Pla pensat per a tots i cada un dels seus ciutadans. Coneix el Pla que té Ciutat!

AJUNTAMENT DE PALMA

Els directius de la A.A.VV de Sant Jordi també se reuneixen entorn de la taula a menjar burballes amb llebre. No estan gens conformes amb el Pla General de Ciutat que deixa San Jordi com a zona de cases unifamiliars. Els agradaria poder construir dos o tres pisos a cada trast. Ara, és l'hora de escriure alegacions si no us agrada el pla. De totes maneres aquest dies que venen, els arquitectes de Ciutat pujaran a Son Ferriol per explicar el Pla General, potser una vegada explicat agrada.

El nostre col·laborador habitual, Adolfo de Villaroia té altres aficions que ens tenia amagades. El passat divendres dia 21 se va presentar sota seu d'ònim al concurs LA FAMA A TRAVES DEL FOFO DE MALLORCA i, aquesta és la crítica que transcrivim del diari "Ultima Hora": Dom Grados, en canço melòdica, la sorpresa de la nit i també la màxima puntuació de la gala; se perfila com a un dels favorits" Enhorabona y endavant!

Molts de gols marcan els jugadors del Sant Jordi. El seu secret? Bons sopars devers Ca'n Felip.

ELS DEU MANAMENTS PEL BON DORMIR

- 1.- Ves a dormir sempre a la mateixa hora, crea hàbit.
- 2.- Una duta teba pot ajudar a eliminar el cansament que impedeix dormir.
- 3.- Beu un bon tassó de llet abans de colgar-te, és rica en calci i actua com a sedant.
- 4.- No facis horeta.
- 5.- No facis exercicis després del migdia, però trata de caminar pel matí.
- 6.- Evita el café, té, begudes de cola,

corticoides i anfetamines. Fuma menys.

7.- Una ampolla de cervessa, un tassonet de vi o una copeta de conyac o altre licor pot col·laborar a que vengui la son.

8.- Evita els sopars abandonants que donen mala digestió i no se pot dormir.

9.- Ten la temperatura del teu quarto devers el 20 graus.

10.- Trata de de fer l'amor, que llavor tendràs molta de son.

PERRUQUERIA KATI

BERENGUER DE GIRALT, 5 SANT JORDI
Tel. 266813

ESCOLA D'INFANTS PETITO

Plaça Reina
M.ª Cristina s/n.
Tel. 26 68 15 - S'ARENAL

EL BAR PUEBLO

C/. Roses (es Mollet) S'arenal

BARBACOA SA MASIA

Carns i aus a la brasa.
Carrer de Sant Cristofol n. 65
Davant l'Església de S'arenal.

Floristeria IRI

SERVICIO INTERFLORA

DIGALO CON FLORES
SAY IT WITH FLOWERS
DITES LE AVEC DES FLEURS
LASST BLUMEN SPRECHEN

Digau-ho amb flors.

Av. Bartolomé Riutort, s.n.
Tels. 26 23 59 - 26 49 44
Ca'n Pastilla
PALMA DE MALLORCA

TALLERES VALLESPER

Mecànica Pintura
Plancha al Horno

San Juan de la Cruz 119 - Tel 41 38 67
SAN FERRIOL (Mallorca)

CARTES

ES TRENC I UN CAMPANER

La forta ofensiva que darrerament duu a terme la companyia sueca Scandiaplan, juntament amb l'inefable batle de Campos, per intentar vendre's una urbanització que ells anomenen "ecològica", em fa sospitar que es troben un poc contra les cordes, empesos per l'opinió d'un gran nombre de mallorquins que, de cada vegada més, es troben més poc disposats a contemplar passivament la destrucció dels pocs espais naturals que ens queden.

Com a campaner, crec que l'actuació del nostre batle en lo referent a la urbanització ha estat del tot llastimosa. A més d'un de nosaltres l'hi han pujat els colors a la cara davant les seves manifestacions o davant el paper de ciat dels suecs que tan bé se representen.

Fets com el de la negativa a pagar l'actuació d'en Tomeu Penya, en representació per haver cantat una cançó "prohibida" són una mostra de les actituds dictatorials que tant l'hi agraden i que tots els campaners hem d'aguantar amb massa freqüència.

En quant als altres membres del Consistori, el seu paper no pot ésser més trist. Veure homes com En Sebastià Roig o en Toni Lladó (que ja dins les files d'UCD i abans de sortir elegits a les darreres eleccions, mantien un cert progressisme) totalment anulats i fent de "claque" amb la resta, pendents exclusivament de "La voz de su amo", em fa pensar que res no ha canviat a Campos i que les esperances posades amb aquests regidors joves que, teòricament, havien de veure un poc més enllà del seu nas, s'han vistes defraudades.

UN CAMPANER

L'ÚS PÚBLIC DEL CATALÀ

A la Bústia del dia 8 d'octubre publiquen una carta signada per la senyora Núria Morató, redactada en el mateix to que alguna o altra que hi va sortint de tant en tant, protestant per les faltes d'ortografia en els escrits públics en català, i proposant com a solució que aquests escrits (anuncis, propaganda, avisos, etc.) es facin en castellà.

No em costa gaire d'imaginar com es deuen fregar les mans de satisfacció els qui voldrien veure el català a la llista de les llengües mortes, en tenir esment d'aquestes cartes, si no és que n'escriuen alguna ells i tot.

Som un poble al qual s'ha negat l'educació en la pròpia llengua. És encara reduït el nombre dels qui la utilitzem amb una certa regularitat.

Tot esperant els efectes de la llei del català que acabem d'estrenar, crec que podem:

Exigir que tots els escrits procedents d'organismes públics siguin redactats o corregits per personal competent.

Exigir que l'administració creï i fomenti l'ús de serveis de correcció i en difongui l'existència, tant dels deguts a la iniciativa pública com a la privada.

I encoratjar tota iniciativa d'introducció de l'ús públic del català en qualsevol camp. Ja se sap que al començament en veurem molts, de disbarats. Però pitjor que un català amb faltes d'ortografia, que amb el temps s'aniran corregint, seria una absència del català, que el temps agreujaria irreversiblement. Esteve Duran (*Santa Maria de Montcada, Vallès Occidental*).

NO SON 300 MILLIONS

En primer lloc, voldria felicitar molt cordialment Josep M. Espinàs pel seu diari espai «A la vora de...». Mercès al seu escrit del 9 d'octubre em vaig assabentar de l'existència del llibre *No són 300 milions* (Ed. Pòrtic), d'Anna Rosselló i Josep Travesset.

Aquest llibre, que he llegit precisament als voltants de l'anomenada «festa de la hispanitat», m'ha produït una impressió realment colpidora. M'ha fet conèixer una realitat que ignorava i amb la qual em sento ara molt identificat.

Davant del bombardeig pseudoideològic que en aquesta data del 12 d'octubre ens cal suportar des de quasi tots els mitjans de comunicació, la lectura d'aquest llibre pot ser una mena de saludable antidot, una alenada d'aire fresc, i alhora un cru testimoni d'una problemàtica que ens ha estat sistemàticament amagada. A canvi ens han ofert una visió folklorista, manipulada i paternalista de la realitat centre i sud-americana.

També m'ha fet veure més clarament l'absurd de continuar celebrant una festa (de la raça, de la hispanitat o com se la vulgui anomenar) que crec que hauria de ser rebutjada per tothom qui se senti mínimament identificat amb la nostra veritable història. Joan Vallmitjana (*Barcelona*).

ASSAIG DE CÀNTIC A VILADA

«...I com m'agradaria d'allunyar-me, / nord enllà, / on diuen que la gent és neta / i noble, culta, rica, lliure, desvetllada i feliç!...»

Demano perdó al gran Espriu perquè haig d'emprar els seus versos, ja que no sabia com enaltir aquest poblet de set-cents habitants, ara notícia als diaris.

Vilada és el primer poble de l'Estat espanyol que pot veure l'UHF directament de l'emissor del Tibidabo, a través d'una poderosa antena col·lectiva les imatges de la qual van per cable. És possible que vegin també el tercer canal.

No és sorprenent i al·lisonador aquest fet? En un país on hi ha tants assumptes per a solucionar, i les solucions no arriben, set-cents persones, amb l'alcalde Candi Casals, s'organitzen per a resoldre allò que ningú no els arranja. Aquests són els viladesos! Posats a trobar solucions fins han solucionat l'atur; no hi ha una sola persona parada en tot el poble!

Deixeu-me dir-vos, als que no coneixeu Vilada (Berguedà), que és un poblet meravellós situat entre boscos de flairosos pins, molt assolellat, net, clar, daurat, silenciós... On les muntanyes de la serra de Picamill, de mil set-cents metres d'altura, són màgicament blaves, com ho són també totes les que l'envolten.

L'heu de visitar, gaudir del seu paisatge, menjar les delicioses coques de Cal Massana, els típics «predilectes» de Cal Viñes, i també arribar-vos al magnífic Hostal Castell de l'Areny, amb restaurant típic, on trobareu la primera «anisoteca» de l'Estat espanyol; també piscina, museu, etc.

I és que els catalans són gent capdavantera! Voleu uns quants exemples dels darrers anys?... Pels Països Catalans va entrar a l'Estat espanyol: el tren, el tramvia, el funicular, el cremallera, la ràdio, els molins paperers, la llum de gas; es construí el primer submarí, l'Ictíneo, la primera fàbrica de ciment; s'introduí la fototípia i l'autotípia, la musicologia... i un llarg etc. Per a acabar us recordaré que el gran Cervantes, abans d'escriure el Quixot, digué que *Tirant lo Blanc*, de Joanot Martorell, és una de les millors novel·les d'Europa. Us adreço als nostres historiadors, Bladé Desumbila i tants d'altres.

Sí, senyor president don Felipe González Márquez, la nostra idiosincràcia ja fa temps que es va forjar i la conservem; no necessitem Loapes; volem el progrés, i abans i ara ens agrada fer-ne participar tots els pobles de l'Estat espanyol. No som gasius ni narcisistes. Paulina Roset i Cunill (*Barcelona*).

Sa glosa d'en Pere Gil

Santjordiencs

Curat de s'escaladura
agafada anant a Lluc,
per no perdre es remuc
l'hi he envalat cap a
/Cura.

Un troç a peu i s'altra a
/potò
he arribat de lo mes fresc
/quet
gràcies a En PERE PEI-
/XET
i a sa seva organitza-
/ciò.

Ja m'ho diuen des Viatjes Barcelò: "A veure si qualque dia mos compres un billet d'avió".

Poema indi sense paraules

A nna Rosselló i Josep Travesset, cansats de la situació a Catalunya l'any 1956, se'n van anar al Brasil, on durant quatre anys van preparar una singular expedició. Es van construir una mena de carro, batejat amb el nom de «cotxellar», damunt el qual van posar una bandera catalana, l'esperantista i la del Brasil, van comprar una euga i amb la seva filla Carme —set anys— i cap arma de foc van iniciar una aventura que acabaria a la frontera de Mèxic.

Ara han publicat un llibre —després d'altres— que es diu *No són 300 milions* (Ed. Pòrtic), que és un estudi sobre les ètnies sotmeses a l'idioma espanyol. Prou que mereix un altre comentari, però avui n'extraurem, com a presentació, dues anècdotes viscudes realment excepcionals, que transcriu, com ells, en primer persona.

(Primera). En plena selva del riu Negro van conèixer un exiliat de la nostra terra que, decebut dels aliats perquè s'havien aturat als Pirineus sense alliberar la Península Ibèrica del feixisme, s'interna a les selves amazòniques. Es casa amb una indígena tupi-guaraní i organitza, amb l'ajut d'uns quants nadius, un paradís a l'Amazònia. Els aborígens, agraïts perquè els havia ajudats a superar-se, van estudiar la manera de recompensar-lo, a fi i efecte que se sentís a casa seva, com si es trobés al seu país. I vet aquí la nostra sorpresa en trobar-nos que tota aquella comunitat amazònica —formada per tupi-guaranis, mestissos i gent de color— ens parlava en català.

(Segona). Havíem acampat per passar la nit, quan vam sentir un gos que bordava llas-

timosament. Vam anar-lo a buscar amb una llanterna: llepava la cara d'un ancià indi ferit, que vam dur al nostre campament. A la llum de la lluna, l'ancià ens mirava mentre li curàvem el front, i mirava la bandera catalana que duiem al cotxellar. Amb mímica, més algun mot en brasiler, ens preguntà si aquell símbol era el del nostre poble. Quan li vam dir que sí, ens ensenyà un braçlet d'os, que tenia gravat un arbre i una onça, i ens va fer entendre que aquell era el símbol del seu poble. El vam ajeure damunt una flassada, i s'adormí.

Quan a l'albada vam despertar-nos, el vell indi havia desaparegut.

Per un moment vam imaginar que tot devia haver estat un bell i estrany somni, ja que no es veia ni rastre d'ell.

A terra, però, espolsada i plegada, hi vam veure la flassada. La vam desfer amb una certa nostàlgia i, quan anàvem a prosseguir el viatge, una estranya visió ens va fer acostar a la roda del cotxellar.

A terra, mig recolzada en una roda, hi havia una sageta. Vam pensar que el vell indi la devia haver perdut.

En agafar-la, però, un estremiment va recórrer tot el nostre cos. L'emoió ens impedia apartar la vista de la fletxa.

El vell indi no l'havia perduda. Ens havia agraït el que havíem fet per ell.

No podíem arribar a comprendre com, ferit i en plena nit, ho havia pogut fer.

En un extrem de la sageta hi havia gravat les quatre barres...

Josep M. Espinàs

PARLAM MALLORQUÍ, PER QUÈ NO ESCRIURE-HI?

Moltes vegades la por a fer el ridícul ens priva d'expressar la nostra opinió sobre temes dels que en tenim idea pròpia, i ens enfonsa dins l'avenc de la deixadesa i la inactivitat mental. Pensam que, perquè no hem anat a la Universitat, no som qui per a manifestar els nostres pensaments en veu alta i de la millor manera que ho sabem fer.

El que passa, molt sovint, és que no sabem traduir del pensament a la paraula o a l'escriptura allò que ens bull dins el cervell. Sí, aquest és el mal, i, coneixent-lo, hem de procurar exhaurir-lo d'arrel. Per això el primer que hem de fer és cercar la font d'on ens ve el mal. Crec que no fa falta esser molt espavilats per veure que no és b6 per a ningú haver de pensar en un idioma i haver-se d'expressar en un altre, que no és el seu. Això és precisament el que hem hagut de fer els mallorquins, ja que mai ens ensenyàrem a llegir i escriure la nostra llengua.

La situació, emperò, ha canviat i ara sí, ja s'ensenyava el mallorquí als al·lots de les escoles. Però, i nosaltres?, esl qui ja no anam a escola?

Deixar d'anar a escola no implica desendre's de la cultura, ni trencar el desenvolupament intel·lectual de la personal. A més, pens que pocs els interessa esmicolar massa en l'estudi del català, però sí són molts als qui agradaria a l'hora d'escriure al pare, a la mare, a l'al·lota... que estan lluny, poder-ho fer de la manera que ho feim quan parlem amb ells en tenirlos a ca nostra.

Idò no cregueu que sigue tan mal de fer. Just es necessita una mica de voluntat. Qui vulgui anar a escola, millor, però qui no vulgui, o no pugui anar-hi, que lleguesqui qualque poquet, i en haver d'escriure que ho faci en mallorquí, sense por, que ningú neis ensenyat.

SANTA BARBARA

JOIERIA

RELOTGERIA

MARINA

CARRER SALUT, 21-TEL. 262415
S'ARENAL DE MALLORCA

MUSICA-FOLKLORE-CONCERTS

ELS DIES 11 I 12 DE
NOVEMBRE A LES 11'30

CONCERT DE LA
BANDA MUNICIPAL

TOTHOM HI ES
BENVINGUT

AGENT OFICIAL: BARTOMEU JAUME I NADAL
A S'ARENAL, SANT CRISTOFOL, 6 TEL. 260001
A LLUCMAJOR, HISPANITAT, 17-16 TEL. 660140

Renault 14

Graphic Art S.A.

★ TIPOGRAFIA ★ OFFSET
★ DPT. FOTOGRAFIC

SANT CRISTOFOL, 116 TEL. 268964
S'ARENAL DE MALLORCA

Art i Joia

Relotgeria. Joieria. Argenteria. Objectes de real.
Trofeus. Gravat. Preus de Fàbrica

Avda. del Cid, 82
41 99 65

SON FERRIOL

KING'S
FRIED
CHICKEN

L'EXQUISIT
POLLASTRE FRIT

ANTONI AMENGUAL I
MARI CARMEN GARCIA

AVINGUDA NACIONAL, 7 (ENTRE BALNEARIS 7 I 8) APARTAT 17 —
S'ARENAL DE MALLORCA— TEL. 266562

SON FERRIOL

El Ferriolenc, segona regional.

FUTBOL DE SEGONA REGIONAL

ELFERRIOLENC

Joan Ripoll, interior llibre, un dels puntals del Ferriolenc.

Després de la quarta jornada de lliga, el Ferriolenc

lenc segona regional està inbatut.

El partit de començament de lliga jugat contra el Moratalla fou guanyat per 8-1, una autèntica panera. El segon partit jugat al camp de Sant Pere de Soller fou guanyat per la mínima, 0-1. El tercer, jugat a casa contra el Santa Eulalia no fou guanyat, hi va haver empate a 2. El quart partit, dins el camp del Son Gotleu també el guanyar el ferriolenc per la mínima, 0-1.

El Ferriolenc, va en segon lloc de la taula classificatoria, a un punt del primer quan escrivim aquesta crònica, molta de moral i companyerisme tant entre els jugadors com entre la directiva és allò que hi ha dins el club de Son Ferriol. De seguir les coses així, l'ascens de categoria és segur.

PERE LLOFRIU

CAMINANT PER MALLORCA

Aquest mes passat, al local del GOB se va presentar el llibre "Caminant per Mallorca" del que és autor en Pere Llofríu de Son Ferriol.

—Qui és en Pere Llofríu?

—Diguen que són un excursionista i un amant de la naturalesa.

—I el teu llibre que és?

—Es una obra de divulgació de la nostra cultura que a través dels diversos itineraris d'excursions, especialment per la Serra de Tramuntana.

—Qui l'ha editat?

—L'Abadia de Montserrat.

—Perquè ells?

—Perque tenen una col·lecció de 22 títols que se diu "Llibres de motxilla" i un d'ells és aquest dedicat a Mallorca.

—Tu ets del GOB, defensors de la naturalesa. Els excursionistes, són nocius per a la seva conservació?

—Això depen de la seva cultura i de la seva manera de ser. Posem com a exemple negatiu el d'alguns escaladors que quan van a la muntanya la seva única meta és la deportiva.

—Com se pot educar a la gent a fi de que aprengui a respectar la naturalesa?

—Cal mentalitzar als nins des de l'escola. Ara no sé si se fa, però quan jo anava a escola, aquesta educació era molt deficient. Supòs que ara és diferent.

ESCOLA DE KARATE-TENSHIN
INFANTIL-ADULTS
JAZZ-GIMNASTICA
DE MANTENIMENT
CARRER DUC DE RUBI, 3 TEL. 273126
SON FERRIOL

SEAT

Agent oficial no. 0523

FRAU Automòviles

Compra-venda automòvils usats

Exposició:

Avingda. del Cid, 84

Tallers:

Rocinante, 18

Informació i venda: Rocinante, 22. Tel. 241947
SON FERRIOL**CASA MORA**

Articles de ferreria
CORRETGES I VERGUES DE PERSIANA
 Reixats i barreres

☎ 27 04 58

C/. Rocinante, 28 -

SON FERRIOL

COMESTIBLES

RIUTORT

CARRER DE MARGARIDA MONLAU, 18
SON FERRIOL

TALLER DE REPARACIONS

MIQUEL CRESPI

MOTORS DIESEL I GASOLINA

CARRER HERCULES, 2 TEL. 245816
SON FERRIOL

GRUES JOAN
XAPA I PINTURA SON FERRIOL

LA PORCIÚNCULA

ACTIVITATS DEPORTIVES DE COMENÇAMENT DE TEMPORADA

Infantils de la Porciúncula. El primer partit, l'empataren jugant contra el Coll d'en Rebassa al camp del Coll. ¡Làstima que també empatassin el segon partit a casa!

Equip Seniors de la Porciúncula. Jugen el torneig d'empreses. Des de les pàgines de S'ARENAL DE MALLORCA els donam moral. Els farà falta.

Llucmajor

Equip de bàsquet de la Porciúncula. El primer partit jugat a casa el guanyaren a les jugadores de Llucmajor. Bon començament. Que la segona temporada sia millor que la primera.

Equip de futbol dels infantils del Col·legi de la Porciúncula. Han començat enguany a jugar federats i necessiten el nostre recol·liment. En Biel, el seu entrenador és menorquí i s'ha pres molt seriosament la seva tasca.

El mateix diumenge que en Joan Más estrenava al Teatre Principal "Pocs i malavinguts", el Grup Escènic dels "Escoltes Sant Xec" va representar la comèdia del mateix autor "Ca Nostra" amb motiu de les Festes de Sant Francesc, patró de Pil l'ari.

CAFETERIA SANT DIEGO

COQUES DOLCES CADA DIA
I AL VESPRE MUSICA DE PIANO

CAMPIONAT A LES ILLES DE GIMNÀSTICA RÍTMICA

El 23 d'aquest mes passat, al Polideportiu Municipal de Ciutat, va tenir lloc el III Campionat Balear de Gimnàstica Rítmica Femenina en categoria segones, Infants, i Alevins. Se proclamaren Campions de Balears, Joana Mut (segona categoria), Edelweis Farrus (Infants) i la joveneta Núria Álvarez (Alevins).

Cal remarcar l'assistència de públic, més nombrosa que

en anteriors ocasions, i el fet de que, a excepció de Ester Roca i Núria, les altres belles gimnastes i campions són de Club La Porciúncula que entrena na Lola Miró. Enhorabona a totes!

A més de l'interès local d'aquest campionat (proclamació de les millors gimnastes de les Illes Balears) hi havia un segon objectiu centrat en la puntuació a aconseguir

per a poder concórrer a la Fase Estatal del sector. Idò bé, quatre al·lotes aconseguiren al mínim establert, tot segons el jutge-àrbitre Maria Rita Lopez (Federació catalana) i la jutge Paula Vidal (Federació Balear), aquestes gimnastes foren: Edelweis Farrus (Infantil) i Joana Mut, Joana Núñez i Marilí Hiros (en segona categoria). Ens representaran doncs, als campionats Estats.

«Nou món»... o cultures mil·lenàries?

Citàvem l'altre dia el llibre *No són 300 milions*, de Josep Travesset i Anna Roselló, i ves per on s'escau avui el 12 d'octubre, abans «Dia de la Raza», avui «Dia de la Hispanidad». No són tres-cents milions, efectivament, perquè a Amèrica es parlen prop de dues-cents cinquanta llengües diferents, entre idiomes i dialectes (deixant de banda les europees).

Potser algú pensi que es tracta de llengües de museu, perquè la desinformació és enorme. En aquest sentit és altament educatiu l'informe que presenten els dos autors esmentats —amb un pròleg excel·lent de Josep Martínez de Foix, president del Club d'Amics de la UNESCO. A base d'una experiència personal d'anys i de documentació oficial d'indubtable validesa, acrediten que la població autòctona d'Amèrica és la més nombrosa, tot i que la majoria d'indis no són censats. La realitat s'amaga, així, i sembla que els aborígens no són altra cosa que unes quantes «tribus» —en comptes d'autèntiques poblacions nacionals, sovint migpartides arbitràriament entre diversos Estats— i s'anomenen algunes ètnies realment existents com si es tractés de grups històrics del passat. És innegable que va ser discret d'eliminar allò del «Dia de la Raza», perquè la raça era la conquistadora —espanyols i portuguesos— i no la raça americana.

Quant a la llengua, fa impressió —des de la ignorància a què ens ha sotmès la propaganda— que es calculi entre quinze i setze milions la població que parla quítxua des del sud de Bolívia al nord de l'Equador. Que a Bolívia, Guatemala, Perú i Equador les poblacions indígenes són majoritàries.

Que a Guatemala més de la meitat de la població se serveix dels idiomes indígenes. Que al Paraguai, el 65 % parla guaraní, que s'estén per part de l'Uruguai, Argentina, Bolívia i Brasil (Estats d'Amazona i Panamà), idioma que ha esdevingut cooficial, com ho és el quítxua al Perú des del 1973 i a Bolívia des del 1977. (No passa de ser una condició nominal, perquè de fet continua l'imperialisme lingüístic, però sens dubte és un reconeixement de la realitat). Al Perú hi ha províncies on el 95 per cent de la població parla quítxua o aimarà. I a Bolívia és aborígen el 92 per cent de tota la República.

Resulta que la majoria d'aquesta població ameríndia no parla el castellà i que una bona part ni tan sols l'entenen. I els qui coneixen la llengua castellana només la fan servir amb els estrangers o la minoria castellanoparlant. Sobre la situació dels amerindis... vet aquí un fet: en una hisenda de l'Asuay es decidí de calmar els peons pagant-los alguna cosa. Trenta huasipungueros van rebre en conjunt menys de deu mil sucres... per vint-i-vuit anys de treball que no havien cobrat; el mateix govern considerà necessari augmentar els grans sous als alts militars en un 30 per cent i apujar els emoluments dels ministres a vint-i-quatre mil sucres mensuals.

El «Descobriment» ja és història. Ara és de justícia iniciar el descobriment de les nacions i les llengües ameríndies que han resistit durant cinc-cents anys; és un compromís no sols dels governs dels Estats americans, sinó de la consciència universal. Ha de ser una nova manera de veure un vell món.

Josep M. Espinàs

El personal dels balnearis de la Platja de S'Arenal, agraeixen la bona acollida que els ciutadans, llucmajorers i arenalers els dispensen. Sempre al vostre servei.

LA DIRECCIÓ

MOLÍ CA'N PERE

Carretera Arenal LLuchmayor
Km.14 - tel. 262031
El Arenal - Mallorca

**TOP LESS
ACUARIO**

AMBIENT AGRADABLE
Exèrcit Espanyol, 54
Telèfon 266216
S'ARENAL DE
MALLORCA

ADREÇOS DE TAULA-LLENCERIA
BRODATS
PARAMENTS-FLASSADES I
ENCARRECS

Brodats JIM
Antonia Catalá

Exercit Espanyol, 3
Telèfon 263819 S'ARENAL DE MALLORCA

**LASSER
ELECTRONICA**

INSTAL·LACIONS I SERVICI TECNIC
Circuits tancats TV, porters automàtics, antenes, imatge, so i telecomunicació.
A Ciutat, Escultor Galmés, 10-D Tel. 253190.
A S'Arenal, Salut, 9. Tel. 266357.

**EL GIMNASTA CHONG-MA II
DE LA PLAÇA DE SANT MARINO, 6
DEL COLL D'EN REBASSA**

Us ofereix les seves activitats
Taekwondo (Kárate Corea)
Gimnàstica Rítmica - Ballet Gimnàstica Aerobic -
Gimnàstica Femenina - Sala de Pesos
Us esperam... Tel. 267994. Domingo Pelaez.

ELS REGIDORS DE MARRATXÍ

MIQUEL ROMEGUERA, Tinent de Batle de Joventut

Ja el coneixiem com a director de la revista Portula. En Miquel és un home que ens pot aclarir moltes de coses damunt aquesta revista que ara fa uns mesos que no surt, i damunt la joventut del terme, dos temes ben interessants.

—Com està el joven del Terme de Marratxí?

—La nostra joventut té un caràcter associatiu pou acentuat; el Grup d'Esplai

"Fosc i Olles", de Portol, el "Grup Mitjor" de Sa Cabaneta que fa teatre, els grups, "Canta i Balla" i "Aires del Plà de Marratxí" i el Grup de "Joves de la Salle" del Pont d'Inca moven a la nostra joventut en el terreny cultural. Ara, tenim ganes des de l'Ajuntament de coordinar aquesta gent, fundar un Patronat que els agrupi a tots, a tots els ents culturals i deportius a fi de po-

der-los ajudar moralment i econòmicament.

—Activitats infantils, en teniu?

—Per la primavera del 84 tenim el projecte d'organitzar acampades, concursos de tallers i altres activitats.

—La revista Portula, portaveu de focs i Olles no surt fa uns mesos, per què?

—Jo coordinava aquesta revista. Quan vaig esser elegit regidor, la vaig haver de deixar per massa feina, llavors va sortir dues vegades més i ara s'ha aturat.

—Des de l'Ajuntament, feis comptes d'ajudar a aquesta revista, que és d'un contingut cultural i intel·lectual prou alt i ben necessari a Marratxí?

—Si "Focs i Olles" continua amb la revista, fere lo possible perque la Comissió de Joventut que jo presideisc la subvencioni. També tendran el recolzament moral de l'Ajuntament.

MATEU JOAN

Festa de societat promoguda per ACARD

El cunyat del rei aconsella, tot fumant, boicot al tabac

La cardiologia, potenciada en un sopar benèfic

J. Subirà
Barcelona. — El cardiòleg Carlos Zurita, casat amb la princesa Margarida de Borbó, va ser dimecres a Barcelona. Junament amb la seva esposa, germana del rei Joan Carles, assistí al sopar que l'Associació Catalana d'Ajuda a la Cardiologia (ACARD) organitzà per fer-se conèixer i recaptar diners per a la seva tasca. El doctor Zurita refusava de ser entrevistat per l'AVUI al·legant que hi havia especialistes del cor molt més rellevants que eren presents al mateix sopar de les Drassanes. No volia que les connotacions socials de la seva persona passessin pel damunt dels mèrits científics. Finalment hi accedí si es feia constar aquest escrúpol.

Pregunta. Doctor, tenim bon cor els qui vivim en aquest país?

Resposta. Si fa no fa, com els qui viuen als altres països de l'Europa occidental.

P. Les malalties del cor, depenen del clima, l'alimentació, la higiene?

R. Totes aquestes coses hi influeixen.

P. Què és el que perjudica més el motor de la sang?

R. El stress, els hàbits, l'alimentació...

P. Vostè fuma?

R. Sí, uns deu o dotze cigarrets diaris. Però no s'ha de fer cas del que fa el metge, sinó del que diu.

Sobre la taula del sopar benèfic, sota les arcades gòtiques de les Drassanes reials, el cunyat

El cardiòleg Carlos Zurita, casat amb Margarida de Borbó, fumava dimecres a les Drassanes durant el sopar d'ACARD. A la seva esquerra, Marta Ferrusola, esposa del president Pujol

del rei tenia una capseta de cigars curts d'una marca suïssa ben coneguda. Se la mira de reüll en sentir-se acusat de mal exemple...

P. Quin esport és millor per al cor?

R. Tots els esports són bons si es fan amb moderació.

P. Què aconsella als seus pacients perquè el cor els duri molts anys?

R. Que visquin tranquils, que es preguin la vida amb moderació, que practiquin amb constància un esport, que no fumin...

P. Vostè, per què ho fa? per nerviosisme, per fer distreure la gana, per plaer?

R. És un mal hàbit adquirint.

P. Ara fa temps que no se sent parlar de trasplantaments de cor. No fa gaires anys que era una notícia darrera l'altra. És que ja no se'n fan?

R. El problema dels trasplantaments és el rebuig posterior de l'organisme. S'ha avançat molt en les tècniques per a controlar aquest rebuig. De trasplantaments, però, se'n van fent.

Equip de futbol de Figueras de Marratxí.

Infantils del Pla de Na Tesa.

Infantils del Real Club Deportivo Mallorca.

S'arenal
de Mallorca
Telèfon 265005

PERRUQUERIA MAIGA
CONTE DE TENDILLA, 211 ES FIGUERAL

Set mestres ensenyen als nins i nines de Ca'n Pastilla als locals comercials convertits en aules escolars i això en dos torn, perquè no hi ha locals comercials buits abastament. Les obres de la nova escola, però, començaran aquest hivern i d'aquí un any, és qua-

si segur que les noves escoles ja estaràn llestes.

L'edifici tindrà 8 aules. Vuit aules que no bastaran si se vol recuperar als estudiants que ara van a fora poble, al Coll, al Cide i a altres llocs.

TEMPS DE DESGAVELL

SEPARATISTES O SEPARATS?

Traumes inclosos, la veritat és que, des de les comunitats autònomes (i que ho és de feresta aquesta classificació!), nosaltres, de separatistes, que diguéssim, no ho som gaire... Això, tanmateix, no hi fa res, perquè gairebé d'una manera sistemàtica i constant ens separen per pa i per sal. Ens separen, sí, des de la cultura oficial i oficialista, que és la castellana o *espanyola*. Vull dir que no ens cal ésser separatistes ni fer declaració de principis com a separatistes perquè, de separatistes, ja ho són els "altres", és a dir, els senyors cultes i omnipotents instal·lats a Madrid.

No en tenc cap dubte, d'això. Ni jo en tenc, ni en tenen tampoc tots els qui ens adscriuim a la cultura catalana, atesa l'evidència que nosaltres som els separats, no els separadors.

Ara, amb motiu de la concessió del Nobel a l'escriptor britànic William Golding hem tengut una altra prova meridiana d'això que deim. Els intel·lectuals castellans, els lletraferits espanyols, la premsa *mesetaria* —tots ells en tenien ben poques de referències de Golding, un autor que ja duu més de vuit obres traduïdes a l'Estat espanyol— han expressat, amb una coincidència de criteri estranyament suspecta, que l'autor de "Lord of the Flies" s'havia començat a traduir a l'Estat devers l'any 1969. Així mateix, qualcun d'ells va assenyalar, però sense cap mena de precisió, que abans hi havia hagut alguna traducció en llengua minoritària, la qual cosa se suposa que cal

interpretar com a sinònim de sense importància. Un cop declarat això, crec que tothom se sentí feliç i content perquè, una vegada més, s'havien col·locat les coses en el seu lloc. Es perfecte.

Doncs bé, la primera traducció de William Golding que es va fer a l'Estat espanyol té una data de tres anys abans de la que ens han ofert oficialment. Edicions 62, a Barcelona, publicà l'any 1966 (concretament, pel mes de març) una traducció de la novel·la "Senyor de les mosques". Però, ai las!, això no compta. Ignorància? ¿Tal volta un acte de separatisme flagrant i castellà? ¿Qui separa qui? ¿O és que el català no és una llengua de l'Estat, com ho són també el basc i el gallec, tan dignes i honorables com ho pugui ésser el castellà?

Em sembla que el que passa és que no ha remès gens l'actitud de sempre de la cultura oficial respecte de la meua, la catalana. Passa que aquesta cultura no compta per als "cervells pensants" de la cultura oficial, la qual, amb centristes o socialistes al poder, continua marginant les altres cultures.

I passa que una persona que ja és escèptica i vella, i un xic visionària, no sap destriar la diferència entre l'imperialisme feixista dels anys sants del franquisme i l'indiferència, el meynspreu, de l'època contemporània de la reforma de la post-reforma. La vida, amic William Golding, encara té com a punt de referència i com a sistema de medicació intel·lectual la majoria imperial separadora.

William Golding, l'autor de "Lord of the Flies" ("Senyor de les mosques", publicat per Edicions 62 l'any 1966); premi Nobel de Literatura 1983.

SNOOPY

ESBERTADES ESPORTIVES

COL.LABORACIÓ D'ASSEGURANCES
MARE NOSTRUM-ARENAL

CAMPANYA D'ASSEGURANCES
DE VIDA

PRESSUPOSTOS GRATUITS

CARRER BERGA, 50
(DEVORA EL MERCAT)

¡Noticia bomba! ¿Vuitante milions de pesetas per fer un camp municipal de esports a S'Arenal. Això segons un acord del Consistori Il·lumajorer de quan el presidís en Miguel Clar.

I deu milions ja són per gastar aquest any 1983.

Un acord pres semanas abans de acabar el seu mandat.

¡Vuitante milions de pesetas! ¡Noticia bomba!

Jo sabia d'aquest acord des del primer dia. Però una cosa es acordar i s'altre executar s'obra i inaugurar-la.

I com que es va prendre s'acord però no es deixaren es terrenys per construir el camp municipal de esports ni tampoc es doblers concedits, jo no vaix donar molta importància a s'acord.

"Sa prudència és virtut" diu el vell refran.

Però si diuen que això es bó i que va a missa ¡endavant ses atres!

A S'Arenal hi fa molte de falta això d'un camp municipal de esports.

Ja que el "Camp Rosés" té caràcter particular i el seu propietari, don Toni, no vol firmar per emplear-lo per espai de vint-i-cinc anys.

Ja que vint-i-cinc anys son es que es presidente y secretari general de sa

Federació Balear, Puelles (e.p.d.) y Alzamora digueren ja fa devers vuit anys que es necesiten per concedir ajudas, unas ayudas oficiales.

Es secretari de S'Ajuntament ens digué que en el seu dia es va demanar una ajuda al Consell per això del camp del qual ara es parla.

Però es Consell no ho aprovat encara. I com que erem uns altres consellers dels que hi ha ara...

Falta demanar-ho una altre vegada. ¡Endavant!

¡I lo que te rondaré morena! digué un que no veu molt "clar" s'asunte.

I pasam a l'Unió Deportiva S'Arenal. Derrota a Sant Llorenç per 3 a 1. Jugar sa lligueta d'ascens a III Nacional es posà més difícil de cada diumenge.

Cal lluitar molt més. El S'Arenal alineà a Pascual: Rodri, Alario, Morillas, López, Sastre, Mayero, Patrick, Cano, Zamora, Navío. (Gil per Navío).

El gol fou marcat per Patrick, de "penalti".

Qui no es consola es porque no vol. "Som mi-

llors que el Real Mallorca" va dir un molt optimista.

Es clar, ell pensava amb lo des "penalti". Mentre en Paco Martínez no el va marcar contra el At. Bilbao, en Patric si va marcar contra el Cardassar.

Qui no se consola es porque no vol.

Els que fan una bona campanya son els de la Parroquia Arenal, de II Divisió juvenil. Triunfen a tots els partits aquesta temporada.

Entrena n'Andreu Cabrera i es presidente en Miguel Ambrós.

¡Enhorabona juvenils!

El Brasilia té una de freda i una de calenta. Mentre triunfa un diumenge per a l'altre.

I es que la II Regional no es sa III de l'any passat. ¿O no es així?

I ara una de cavalls. En Mario Romero Adamé, d'es Ranxo Ca'n Vadera, de Ses Cadenes està preparant ja un parell de cavalls per prendre part als concursos de "Ses Beneides de San Antoni" a S'Arenal, en el mes de gener.

En Toni "es domador" està tot entusiasmat amb això de "Ses Beneides". En Mario i en Toni faran gros. Il·lusió i ganes no en manquen.

En Pere Canals ja està bó de tot de s'esclat amb sa bicicleta devers Génova quan amb una furgoneta. Ens alegrem. Se cre-mava.

Al Club Náutic S'Arenal es celebrà la "Regata Pitita". Molta animació i molta lluita entre els participants.

També els regatistas del Club Náutic tingueren una bona i destacada participació a Alacant en el campionat d'Espanya darrerament celebrat.

I parlant de vela, pasam a un altre Club Náutic, el Club Náutic de S'Estanyol. Hi ha junta directiva nova encapçalada per en Toni Ginard Torrelló.

A la fi la Federació es-

panyola de Vela es pronuncià en lo de ses eleccions de president i junta directiva, eleccions impugnadas fa devers sis mesos.

I junt amb en Toni Ginard estan en Baltasar Ramón Clar com a vice-president: Ferrand Hernández, comodoro: Pau Mateu Cañellas, secretari, Andreu Amer Alias com a contador, Toni Martorell, tesorero: Joan Más, vocal de serveis i además figuran a la ample llista els següents senyors: Josep Peña Ripoll, Pau Salvá Vidal, Joan Más Tomàs, Marc Sastre, Barceló, Rafel Sampol Blanch, Miguel Balles-ter Julià, Lluís Piña Aguiló, Bartomeu Pons, Gabriel Cortés Melià, Miguel Tomàs Jaume, Nicolau Paniza Tomàs, Toni Sbert Nicolau, Enric Aguiló Portas i Joan Tur Miralles.

Molts de projectes, moltes de sanas il·lusions, moltes ganas de fer feina per el club. Es una junta directiva que mereix el màxim de confiança i que creim faran del Club S'Estanyol un club modèlic.

A tots els directius els desitjam els majors encerts amb la difícil tasca començada.

I canviem de tema. Pasam al noble joc deport de la petanca. Els equips del S'Arenal i del Son Verí tenen una participació brillant en les jornades disputades aquesta temporada.

En la informació de la venidera quincena parlarem més ampliament de la petanca. El Son Verí juga altre vegada a las pistas del carrer Cabrera i el S'Arenal a las del carrer Josep Ma. Cuadrado.

I fins la venidera quincena, estimats lectors.

SBERT

Equip del Club Futbol Lactància.

En Toni, el domador, damunt l'aigua preparat per a les exhibicions al Cortija Vista Verde. Pernay al Ranxo Ca'n Verdera.

Floristeria

IKEBANA

SERVICI I DECORACIÓ A DOMICILI
SERVICI INTERFLORA

Avda. Nacional, 19
Tel. 26 66 68 S'ARENAL DE MALLORCA

El president Toni Ginard amb els directius Andreu Amer, Baltasar Ramón i Ferrand Hernández. El "Club Náutic S'Estanyol" comença una nova singlatura. (Foto Ripoll)

TALLERES MILLAS

SERVICI OFICIAL

CITROËN

EXPOSICIÓN I VENDA
C/. GUASP, 7. TEL. 260590.
COLL D'EN REBASSA

CITROËN ▲ - BX 14E - BX 14RE - BX 16RS - BX 16TRS

El cavaller misteriós

Dolors Cortey

Maria Dolors Cortey és barcelonina de naixença i mallorquina d'adopció. Entre els guardons aconseguits, cal destacar el Víctor Català a Múnic, el Canigó a Perpinyà i el premi de Contes Infantils d'Olot. Actualment treballa en la compilació de llegendes dels països de parla catalana

Ramon Berenguer III (el Gran) contempla des d'una finestra del seu palau de Barcelona el nombrós grup de gent que envolta un joglar que, a jutjar per la vestimenta, hom diria que ve de terres llunyanes.

Al poble li agrada que el seu comte no sigui un personatge allunyat del qual només tinguin notícies quan arriba l'hora de pagar els impostos. Els agrada aquest home que comença a regnar als quinze anys i que havia de donar nombroses victòries a Catalunya, maridar-se tres vegades (Maria, la filla del Cid, N'Almodis i Dolça de Provença) i va morir a quaranta-vuit anys essent templer.

Ramon escolta amb atenció la magnífica veu d'aquell noi que no té accent de Provença i que més aviat hom sospitaria que és lacetà (1), tot i que el seu aspecte desorienta.

Més que al públic que l'escolta embadalit, el trobador dirigeix la cançó al comte, al personatge de la finestra.

L'argument parla d'un palau a Colònia on habita l'emperador Enric i la seva esposa Matilde, una dona jove, bella i bondadosa, a la qual les enveges, les intrigues i la calúmnia dels nobles de la cort volen mal perquè saben prou bé la gran influència que té sobre el seu espòs. Per a fer-la desaparèixer l'acusen d'adulteri, crim imperdonable en una emperadriu. Matilde ja és condemnada i serà cremada públicament. La seva condemna ha separat les opinions de tot el país. Una minoria d'alemanys vol que sigui castigada i la resta desitja que la seva virtut sigui reconeguda arreu.

El termini fixat per al judici és d'un any i un dia. El temps s'esmuny ràpidament i ja ningú no confia que cap cavaller vulgui defensar-la; tots eviten fer-se enemics de l'emperador. La gent important de la cort està contra la pobre dona i la gent humil del poble no pot fer res per ajudar-la.

El joglar repeteix una i altra vegada les seves estrofes demanant l'home que vulgui defensar Matilde. És tanta l'emoció que el joglar posa a les paraules (que a estones diu i a estones canta) tot preguntant que algun cavaller li doni senyal d'escoltar el prec, que una frisança es deixa sentir a la pell de la gent que l'escolta.

També el comte Ramon estava emocionat i des de la finestra va llençar la seva gorra amb una moneda d'or a dins, amb tan bona punteria, que va caure just als peus del joglar. Aquest va callar, respectuós, tot recollint l'obsequi, i per tornar la gorra va entrar al palau.

Al cap d'unes hores, un arrogant cavaller que muntava un cavall roig i que portava armadura lluenta amb visera caiguda i el braç dret amb la llança enlaire, sortia del palau. Unes passes més endavant camina un home jove vestit amb calçons, gipó de llana i ornaments de setí. Els cabells li freguen les espatlles i els cobreix parcialment mb una gorra ampla i emmoltillable que té al centre un grapat de cascavells diminuts. En una mà, una petita marota (2) i l'altra un medalló amb un rostre femení envoltat de pedres precioses que, de tant en tant, besa amb adoració.

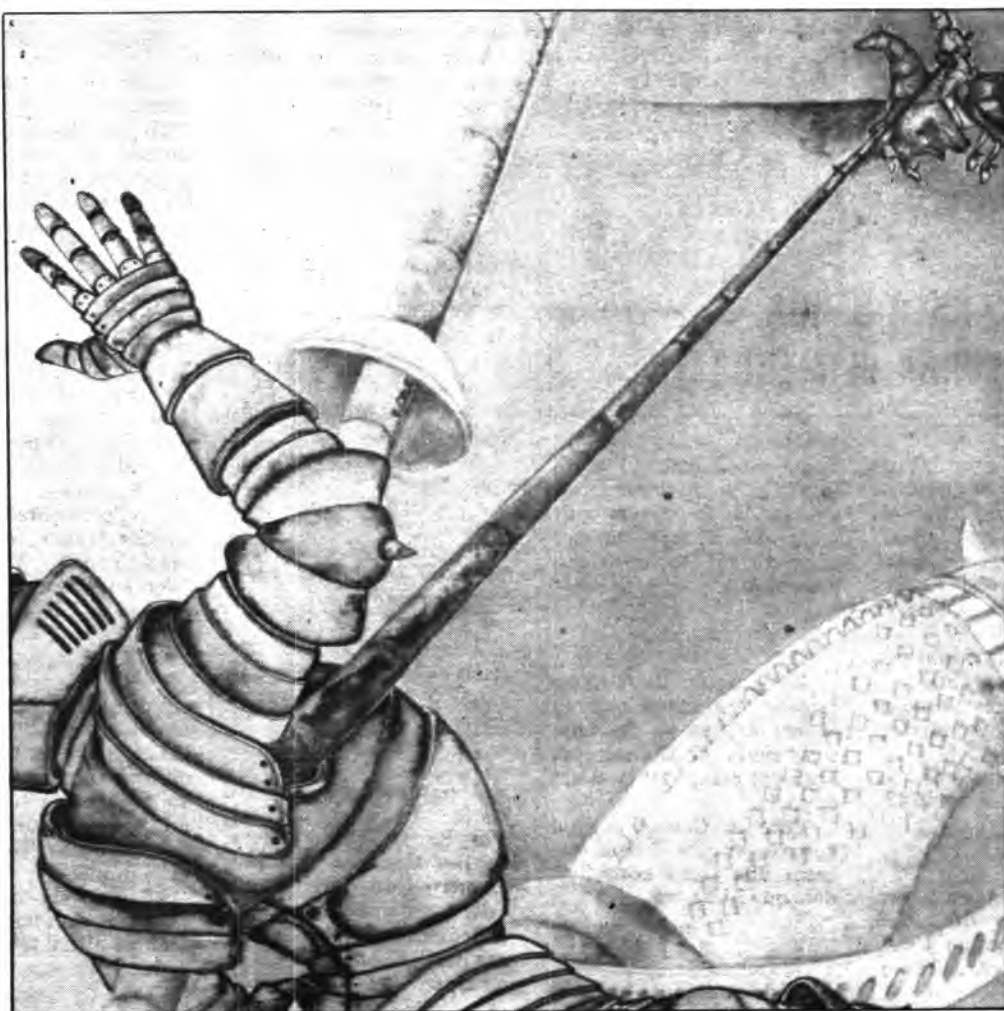
El cavaller era el comte Ramon Berenguer de Barcelona i el jove el joglar de l'emperadriu Matilde, la princesa colpida de malaurances, esposa d'Enric V d'Alemanya.

El darrer mes del termini ja s'ha acabat. A la plaça major de Colònia tot és preparat per a cremar l'adúltera. Acompanyat dels nobles, l'emperador seu al setial sense voler veure les mirades del poble, que omple la plaça i que està obligat a l'assistència. En més d'uns ulls s'endevina un odi immens envers aquell home dominat per les intrigues del palau i convençut de la veritat de tot el que li han volgut fer creure. El poble senzill (amo de saviesa) sap que la dona és innocent i sent com la sang se li revolta perquè no pot fer res per ajudar-la. Un judici de Déu (3) era impensable.

Unes campanades greus i mandroses es deixen sentir i la multitud es belluga nerviosa i anhelant; falta poc perquè tot s'acabi.

Envoltada de les seves dames més fidels, l'emperadriu resa dolçament amb el cap baix i les mans entrecruades. Es veu panteixar el pit blanquíssim, que l'escolt deixa endevinar. Unes llàgrimes amargues li rellisquen rostre avall anant a parar damunt la falda...

Però, com si sentís la crida d'algú, es posa dempeus i després d'abraçar fortament les dames fa un gest al sacerdot, que espera a la porta, surt decidida i davalla la graonada fins arribar a la porta del palau, on ja l'esperen els soldats que l'acompanyaran fins al botxi. La porta principal del palau no és gaire allunyada del centre de la plaça. Però sembla com si

la dona tingués pressa per acabar al més aviat millor.

Començava a pujar els primers graons quan —de sobte— apareix un convidat desconegut: un cavaller totalment armat i guiat pel joglar de l'emperadriu, que avança directament cap al grup de cortesans.

Després del primer crit de sorpresa de la gent, es fa un silenci total i absolut.

—Atureu-vos! —cria el guerrer amb veu ferma i decidida—. El termini encara no s'ha complert i vinc de llunyanes terres per defensar la innocència d'una dona que tots heu abandonat per odi o per covardia! Són aquests dos homes els acusadors principals? Els prego que es posin les armadures i demano permís al senyor jutge per enfrontar-m'hi. Demano un judici de Déu per a demostrar que aquesta noble dama no és culpable de res i que la maldat d'uns i la manca de confiança dels altres l'han convertida en víctima innocent que no pot defensar-se. Jo ho faré per ella amb l'ajuda de Nostre Senyor!

L'emperador, ja refet de l'astorament del primer moment, es mirava el nouvingut amb posat mofeta:

—Vos només sou un i a jutjar per la pols que porteu damunt el cap i el cansament del vostre cavall teniu poques probabilitats de sortir-ne amb vida. Certament que el meu cor sentiria gran alegria si la voluntat del Senyor em digués que la meua esposa, tan estimada, ha estat víctima d'una intriga. Si fos així, ja poden començar a tremolar els culpables... Però, parlant-vos amb sinceritat, no crec que sigui així i, malauradament per a ella i per a mi, sospito que la meua esposa és culpable. No ha volgut confessar, però s'ha trobat proves evidents.

El cavaller ha restat immòbil, sembla de pedra i ni un sol gest ha donat resposta a l'emperador. Amb un gest fort i segur estén la llança per demostrar que complirà com a cavaller i s'acosta al lloc on els altres dos combatents l'esperen.

El jutge fa un senyal i el cavaller es llença damunt d'un dels acusadors, que acabava d'agafar embranzida, i li travessa el coll, d'on surt un doll de sang impressionant. Sense deixar que l'altre reaccioni, esperona més fort el cavall, li clava la llança al pit i el fa caure mentre el cavall corre embogit.

Amb la llança regalimant sang fa caminar el seu cavall cap a l'emperador (que se'l mira amb els ulls esbatanats encara per aquell vist i no vist) i li diu amb veu prou forta perquè tota la gent de la plaça el pugui sentir.

—Senyor, heu vist que Nostre Senyor ha demostrat la innocència de la vostra esposa. Us compadeixo de tot cor, perquè el remordiment per la manca de confiança envers ella us acompanyarà fins al darrer dels vostres dies.

L'emperador, que es tapa els ulls amb els palmells de les mans, respon sanglotant:

—Teniu tota la raó, cavaller, no podré perdonar-me mai més. Però jo voldria saber qui sou vos, el meu poble us aclama i a tots ens agradaria poder contemplar el vostre rostre.

—Sóc el comte Berenguer de Barcelona!

Respongué amb orgull Ramon mentre l'emperador se'l mirava com una aparició. N'havia sentit a parlar molt, de la valentia i l'honradesa d'aquell home llegendari.

La gent aclamava l'heroi cridant:

—Glòria a Barcelona! Glòria al seu comte!

Mentre això passava a la plaça, als salons del palau una dona plorava silenciosament i un jove joglar vestit de coloraines i amb gran soroll de cascavells cantava i ballava d'alegria. Ja no li calia besar un joell de pedres precioses. Era feliç perquè podia contemplar el model davant dels seus ulls.

«Lacetà». Els lacetans era un poble ibèric pre-romà establert a la part central de Catalunya, que es va distingir per la seva resistència a l'ocupació romana. Fou sotmes per Cató l'any 195 abans de Crist.

«Marota». Imatge bicéfala i caricaturesca posada a l'extrem d'un pal i que era portada per bufons i alguns joglars, fent imitació dels bojos (era llur distintiu). En moltes ocasions es presentava «Momo» amb aquest atribut. La majoria dels joglars i trobadors d'Alemanya consideraven la Marota un distintiu diferencial d'ells («que cantaven fets i amors i que, com tot poeta, tenien un bri de folia»).

«Judici de Déu». Era l'enfrontament de dos homes. L'un a favor de la víctima acusada i l'altre en contra. El guanyador era qui decidia declarar l'acusat culpable o innocent. El fet de guanyar es considerava un disseny diví i l'espectacle d'aquests duels es convertia en una gran festa o «joc d'armes».